

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Илиана Огнянова Петкова,
преподавател във Факултета по педагогика на СУ „Св.Климент Охридски“,
член на научното жури на основание Заповед № РД-38-208 от 26.04.2021 г.
на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

ОТНОСНО: процедура за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2 Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика - Дидактика)

Тема на дисертационния труд: „Концептуално-праксиологичен модел за усвояване на художествена образност чрез обучението по изобразително изкуство (I– IV клас)“

Автор на дисертационния труд: ас. Красимир Савков Костов, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Социална педагогика и социално дело“ на Факултета по науки за образованието и изкуствата при СУ „Св.Кл.Охридски“

Научен ръководител: доц. д-р Коста Герджиков

1. Данни за кандидата и законност на процедурата

Представеният за оценка дисертационен труд на ас. Костов е отражение на професионалния му път, съчетаващ в себе си педагогическото и художественото. Той завършва спец. „Изобразително изкуство“ към ФНОИ (тогава ФНПП) на СУ „Св. Кл. Охридски“ и получава квалификация Учител по Изобразително изкуство. 20 г. работи като художник-иконописец на свободна практика, но през 2015 г. решава да се върне към педагогическата практика. Дипломира се в маг. програма Педагогика и семиотика на изобразителното изкуство и започва работа като учител, обучавайки ученици от 3 до 12 клас. През 2018 г. печели конкурс за асистент. Уважение заслужава факта, че наред с натовареността във факултета, ас. Костов е успял да „избистри“ концепцията, направи изследването, обработи данните, да оформи и представи дисертационния труд. Всичко това той прави година и половина преди крайния срок. Отчислен е предсрочно, което показва изключителната работоспособност и отдаденост на проблема.

От представената справка е видно, че докторантът покрива наукометричните показатели съобразно минималните национални изисквания, изискващи се за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.

2. Оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд съчетава в себе си две научни полета - педагогика и праксиология. Ас Костов успява да намери взаимодействието между тях и да изгради цялостен концептуален

модел за усвояване на художествена образност. Следва съчетание и на две *конкретно-педагогически* изследователски области. Първата е дидактиката, свързано с конкретния процес на обучение по изобразително изкуство в I-IV клас. Втората е методика на обучението по изобразително изкуство, защото е използвано учебното съдържание по този учебен предмет като основа на експеримента.

При разработването на дисертационния труд е спазена класическата структура от увод, съдържателна част от три глави, изводи и обобщения, заключение, използвана литература от 88 източника и 4 приложения. Проблемът е представен в обем от 265 страници.

В увода е обоснована актуалността на темата. Правилно са формулирани обекта, предмета, изследователската хипотези, целта, задачите и използваните методи. .

Първа и втора глава са теоретичната база, върху която докторантът „стъпва“, за да изгради и концептуално-праксиологичния модел. Прави впечатление неговият стремеж да засегне всяка една категория.

В първа глава „оглежда“ праксеологията от всички страни. Започна от етимологията на думата, следва описание на развитието и утвърждаването ѝ като наука. Много доброто познаване на целия процес на обучение както на теоретично, така и на практическо равнище, е позволило на ас. К. Костов да обвърже умело праксеологията с отделни проблеми от дидактиката като: - отделните теории за учене, - научаването като понятие и феномен, - планирането и провеждането на урока. Отговорността за подготовката на бъдещите учители провокира ас. Костов да постави въпроса за качеството на обучението и да акцентира върху формирането на умения и практическата подготовка на студентите. Според него т.нар. „рефлексивен учител“ е този, който трябва да влезе в класната стая.

Втората глава е посветена на другото основно понятие - художествената образност. Отново тя е поставена в центъра и около нея докторантът прави връзки с психични процеси като мислене, сетивно преживяване и въздействие, зрително възприятие, емоции. Специално внимание е отделено на релацията художествена образност - процес на обучение. И тук отново проличава отличната дидактическа подготовка на ас. Костов. Той пречупва художествената образност през всички основни проблеми на дидактиката като: - принципите, които лежат в основата за правилното изграждане на обучителния процес; - методите, тръгвайки от Античността до наши дни; - основната форма на обучение и по-точно организацията на съвременния урок; - конкретното учебно съдържание, анализирайки учебните програми по изобразително изкуство (I-IV клас).

Третата глава е посветена на концептуално-праксиологичния дидактически модел. Той се явява естествено продължение на предходните две глави. Прави впечатление неговата задълбоченост, съдържателна изпълненост, но и простота като конструкт. Старите хора са казали, че истината е в простите неща. Умението да представяш сложните, научни конструкти и взаимодействия по ясен, точен и лесно обясним начин е качество, което малко преподаватели притежават, а това е от изключително значение при подготовката на бъдещите учители. Ас. Костов притежава това качество. Той подробно е описал цялостният дизайн на изследването., неговият замисъл и изпълнение. Проведен е частичен дидактически експеримент с ученици от 1 и 2 клас от 88 СУ „Димитър Попниколов“, където ас. Костов е бил учител. За първи клас темата е „Образи и форми“, а за втори клас - „В ателието на твореца“. „А“ паралелка в двата класа влиза в ролята на контролна, а „Б“ на експериментална група. Подробно е описан целия ход на темата, дейностите на учителя и учениците. За да се убеди в

правилността на конструирания модел ас. Костов го прилага и в обучението на студентите. Те влизат в ролята на учители, които организират учебния процес на базата на концептуално-праксиологичния модел. За съжаление поради пандемичната обстановка в света и в България изследването е проведено онлайн, през платформата Мудъл. Изготвени са указания за 4 задачи, които биват изпълнени от 142 студенти от редовна форма на обучение от специалностите Предучилищна и начална училищна педагогика /83 студенти/, - Физическо възпитание и спорт /30 студенти/ и - Социална педагогика /29 студенти/. Резултатите по отделните въпроси са детайлно съдържателно анализирани и нагледно представени. Направените изводи и обобщения са по посока изследователската хипотеза и я доказват по безспорен начин.

В целия дисертационен труд прави впечатление изключително прецизното и точно използване на понятийния педагогически апарат и издържан научен стил.

Препоръки и въпроси:

Считам, че във втора глава отделните точки свързани с художествената образност и процеса на обучение могат да бъдат разместени, следвайки логиката на структурата на дидактическата проблематика на Г. Миларе. Последователността би могла да бъде следната: взаимодействие между художествената образност и 1. принципите на обучение, 2. учебното съдържание, 3. организационната форма на обучение (урока) и 4. методи на обучение.

Приемам формулираните приноси, но би било по-добре ако те се обособят като научно-теоретични и практико-приложни. По този начин ще се открие постигнатото от ас. Костов, което безспорно е принос в педагогическата наука.

Очевидно ас. Костов има афинитет към праксиологията. Има ли намерение да продължи и да задълбочи тази връзка и в какви аспекти?

Авторефератът отразява напълно съдържанието на дисертационния труд. Ас. Костов се постарал да даде гласност на резултатите от изследването си, участвайки на конференции в България, Русия и Полша с 5 публикации. Препоръчвам дисертационния труд да бъде издаден като монография.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд разкрива докторанта като изследовател с широка обща култура, задълбочена теоретична подготовка и умение да конструира, провежда и анализира резултати от научно-изследователски експеримент. Това ми дава основание убедено да предложа на членовете на уважаемото научно жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“, по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика - Дидактика) на ас. Красимир Савков Костов, докторант на самостоятелна подготовка към ФНОИ при СУ „Св.Климент Охридски“.

Дата: 17.06.2021 г.

Автор на становището:.....

/доц.д-р Илиана Петкова/